

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindellicorum, 1708

Articulus IV. De Coadjutore, in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

669 Dices : contrarium videri in cit. c. *petiisti*, ut patet ex ejus verbis relat. in n. 666. & seq. Deinde, ex Trid. *Sess. 25. de reform. c. 7.* ibi: si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut Monasterii *urgens necessitas*, aut *evidens utilitas* postulet, Prælato dari Coadjutorem, *is non alias cum futura successione detur, quàm hac causa prius diligenter à sanctissimo Romano Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure & decretis, hujus sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælati requiruntur; alias concessiones, super his factæ, subreptitiæ esse censeantur.* Sed *re.* prædicta jura non loqui *procasu*, quo Pontifex ex rationali causa, necessitate, vel utilitate Ecclesiæ id exigente, procederet. Accedit pro 2. quia ipsum Tridentinum, ut sæpe alibi diximus, *Sess. 25. decret. ult.* specialiter excipit *Summi Pontificis Auctoritatem*, quam non obstantibus decretis suis reformatione morum, & Ecclesiastica disciplina, *semper salvam esse voluit.*

670 Ex dict. coll. Episcopo, & superioribus eo, in casu impediendi ex morbo, senio, vel debilitatione, licere sibi substituere Coadjutorem, ex n. 664. Sed solum temporalem, ac sine jure successione, ex n. 665. deinde, ex iisdem causis, si Episcopus, vel eo Superior, taliter impeditus, adjutorem temporalem non assumeret, id posse fieri à Capitulo, *non tamen invito Coadjuvando*; quo casu, si Capitulum judicaret necessarium Coadjutorem, Episcopo illum recusante, rem ad summum Pontificem deferendam esse, juxta n. 661. ubi, verè Episcopus contradictionis incapax foret, ut si esset dæmens, posse constitui, sed temporalem, & sine jure successione, ex n. cit. Denique, Episcopo, & similibus, nec temporalem Coadjutorem dari posse, ab Archiepiscopo, vel majoribus eo, sed inferioribus summo Pontifice, ex n. 659.

ARTICULUS IV.

De Coadjutore, in genere.

671 **S**upponendum juxta impedimentum Coadjuti Coadjutorem concedi ut dictum est, hinc, si Coadjutus, tam temporalia, quam spiritualia administrare impeditus est, Coadjutori concedenda est libera potestas spiritualium, & tem-

poralium administrandi: at si temporalia administrare potest, solum concedendus est Coadjutor pro spiritualium administratione. Quia Coadjutor ad supplementum impedimentum Coadjuti designatur: Sic Azor 2. p. l. 3. c. 2. q. 10. Aug. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 63. n. 13. quo posito.

Quæstio 1. est, quæ requirantur in 672 Coadjutore dando? *re.* quòd ea, quæ administratio exigit in his, in quibus Coadjuto substituitur. Quare in Coadjutore solum temporalium, necessaria est scientia: ad rectè fungendum tali munere, in *Spiritualium* verò, quæ desiderantur in beneficii administratione spirituali; hinc ead. in illo ætas desideratur: quam jure ordinario exigit beneficium, si ei jus in tali beneficio constitutum foret; Sic Azor p. 2. l. 2. c. 2. q. 6. & ideo etiam Coadjutor in spiritualibus, nequit esse Laicus, seclusà dispensatione Papæ, c. *Judicatum* 5. dist. 89. *Nov.* autem *per futuram successionem* solum dari jus ad beneficium; non jus *in beneficio*, consequenter Coadjutoriam non esse propriè beneficium; Sc Abbas c. *de Rectoribus* de Clerico ægrot. n. 6. Azor 2. p. *instit. mor. l. 3. cap. 2. q. 4.* Quapropter Coadjutus beneficium retinet, tamen impotens sit illud administrare c. *ex parte de Clerico ægrot. c. unico eod. tit. in 6. Trid. Sess. 25. de reform. cap. 7. & tradit. Navarr. conf. 1.* de Clerico ægrotante. Gonzalez ad reg. 8. *Cancellar. Gloss. 5. §. 9. n. 32.* Garcia de beneficiis 4. p. c. 5. n. 5.

Quæstio altera est, unde, & ex quibus 673 Coadjutori providendum sit? *re.* id definiri in c. *Unico*, h. t. in 6. §. *presenti* ibi: *presenti quoque adjicimus sanctioni, ut Coadjutores hujusmodi de proventibus Prælatorum, in quorum assumuntur auxilium, sumptus recipiant moderatos, ab alienatione qualibet de bonis Ecclesiasticis Prælatorum ipsorum vel Ecclesiarum suarum, quomodolibet facienda, penitus abstinentes: rationem non solum in districto examine, sed & Prælati eisdem (si sanæ mentis extiterint) ac Capitulis eorundem, seu etiam ipsorum Prælatorum successoribus (si hoc antea non fecerint) plenariam reddituri. Cæterum, quod de Episcopis pramittitur, ad Superiores etiam Prælatos esse volumus,*

lunus, & intelligimus referendum. Quod si beneficii reditus tennes sint, & Beneficiario, & Coadjutori insufficientes, in sustentationem Beneficiarii expendendi sunt, & Coadjutori aliâ viâ providendum est; quia *in aequali necessitate* Beneficiarius proprius præferendus videtur suo Vicario: sic Abbas c. de *Reitoribus*, de Cleric. egrotant. n. 5. Et ideo, ad providendum Coadjutori cogi potest populus per Episcopum, si quidem Coadjutore indiget, ut sibi spiritualia ministrare, ergo tenetur ei temporalia subministrare; sic Barbosa, Riccius, supra & Azor 2. p. l. 3. c. 2. q. 9.

674 Quæstio est 3. quid juris habeat Coadjutor temporalis? R. quod id, per ordinem ad quod Coadjuto substituitur, ut colligitur ex c. *Ex parte 5. h. t. ibi: per quem tam Episcopo, quam populo utiliter consulatur*; hinc si datus est Episcopo v. g. *simpliciter* nimirum eum plena potestate, quam Coadjutus habet, vel lege diocesanâ, vel lege jurisdictionis ordinariæ; imò etiam delegatæ vi officii & dignitatis (*non autem persona*) nisi pro certis casibus limitetur, vel ad aliquid adstringatur, quo non tenebatur Coadjutus, idem juris habet Coadjutor.

Hinc fit, quod, cum in c. *unico §. præfenti*, relato n. 673. prohibeatur illis alienatio rerum Ecclesiæ immobilium, & prætoriarum, quæ servando servari possunt nullam ejusmodi alienationem facere possint. 2. Ibidem Coadjutori imponitur obligatio reddendi plenam suæ administrationis rationem vel ipsi Coadjuto, si capax fuerit; vel Capitulo, aut Superiori; quod verum est, etiam durante officio; cum non habeant tempus officii determinatum, sicut tutores, qui ante finem officii, seu tutelæ (cum habeant tempus determinatum) reddere rationes non obligantur ex L. 3. C. de administrat. Tutor.

675 Dixi: Coadjutori *temporali* prohibitam esse alienationem rerum Ecclesiæ; quod accipe de alienatione *voluntaria*, ad quam scilicet aliâ vi officii non tenetur. Quare, si Coadjutus incapax est, ut beneficii de jure ad ipsius provisionem pertinentibus, provideat, id poterit Coadjutor simpliciter datus, non tantum confirmando electos, aut instituendo præ-

sentatos; Sed etiam providendo per *liberam* collationem, hæc enim, licet non dicatur *libera*, ut possit fieri, vel non fieri; sed solum, ut possit fieri non expectatâ electione, vel præsentatione (quo sensu non opponitur *necessaria*) in quantum explicat provisionem faciendam ex officio. Hæc de Coadjutore temporali. Nam de illo, qui Coadjutor datus est cum jure successionis, quædam particularia sunt, de quibus in seqq.

ARTICULUS V.

De Coadjutore in specie.

CUM Coadjutores aliqui dentur solum ad tempus, sine jure successionis nimirum solum pro tempore necessitatis in Coadjuto durantis, ut diximus superius; alii autem cum *jure successionis*, qui communiter dantur pro Canonicatibus, & præbendis in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, de utroque in particulari agendum erit, cum primis autem, ubi Coadjutor habet simul jus successionis, isto per hoc necdum habeat jus reale in beneficio, sed tandem ad beneficium, cujus causa Coadjutoria beneficium dici potest, ut notavimus supra.

§. 1.

De Coadjutore cum jure Successionis.

EJUSMODI Coadjutorias non nisi urgente necessitate, vel evidenti utilitate Ecclesiæ dandas esse, constat ex *Trid. Sess. 25. de reform. c. 7.* quamvis hoc decreto non ligetur Authoritas summi Pontificis, ut notavimus n. 669. In casu igitur dati Coadjutoris cum jure successionis, quæstio 1. est, quæ potestas illi competat? Ad hoc respondet Garcia de beneficiis p. 4. c. 5. à n. 53. ut videri potest apud Castropalaum tr. 13. D. 1. p. 10. n. 1. his Coadjutoribus concedi facultatem, & potestatem, *tam in temporalibus, quam in spiritualibus* administrandi præbendam cum jure succedendi in illa, ita, ut absente Coadjuto, loco illius, uti præbendatus proprietarius, interservire possit, & stallum in Choro, & locum; vocemque in Capitulo, processionibus, aliisque Ecclesiæ actibus habere nec non omnes, & singulas prærogativas, præeminencias, & honores, quos princi-